

Pestprotocol

CBS Rehoboth - Ochten

Gepest worden is al jarenlang een onderwerp van discussie in onze maatschappij. Gepeste personen vertellen over de grote invloed van het pesten op hun maatschappelijke en sociaal leven.

Daders, ouders en leerkrachten discussiëren mee. Er wordt al jaren gestreefd naar een oplossing en hierbij richt men zich voornamelijk op scholen en leerkrachten.

Zoals op elke school komt pesten ook bij ons aan de orde. CBS Rehoboth staat in Ochten en telt ruim 200 leerlingen. We hebben 9 jaargroepen en er werken in totaal 20 collega's.

Het motto van de school is:

CBS Rehoboth geeft ruimte aan hart, hoofd en handen!

Wij willen een uitdagende en ondersteunende leeromgeving bieden. De leerlingen moeten zich veilig voelen. Pesten is, gezien deze stelling, een grote stoorzender.

Begripsomschrijvingen:

Belangrijk is om helder te hebben wat pesten is. Plagen en pesten worden nogal eens met elkaar verward. Pesten is structureel en er is geen gelijkwaardigheid meer.

De klachten van een gepeste leerling kunnen zich ontwikkelen tot:

- Minderwaardigheidscomplex
- Faalangst
- Onzekerheid
- Aanpassingsproblemen
- Depressiviteit

Daders pesten vaak alleen wanneer ze medestanders hebben, de bekende meelopers. Hierdoor worden er meer leerlingen bij betrokken. Het kost veel tijd en energie om uit te zoeken wat er is gebeurd en de gemoederen weer tot bedaren brengen. Voor ouders en docenten is het pesten een probleem waar moeilijk grip op is te krijgen. Het speelt zich vaak buiten hun gezichtsveld af en de materie is complex. Schrik, woede, angst, machteloosheid en handelingsverlegenheid zijn op scholen herkenbare reacties. Een tijdelijke oplossing is niet genoeg, alle partijen hebben belang bij een systematische aanpak voor dit probleem.

Voorbeelden van pestgedrag

Verbaal:

- Vernederen: "Haal jij alleen de ballen maar uit de bosjes, je kunt niet goed genoeg voetballen om echt mee te doen".
- Schelden: "Viespeuk, etterbak enz."
- Dreigen: "Als je dat doorvertelt, dan grijpen we je."
- Belachelijk maken, uitlachen bij lichaamskenmerken of bij een verkeerd antwoord in de klas.
- Kinderen een bijnaam geven op grond van door de kinderen als negatief ervaren kenmerken. (rooie, dikke, dunne, flapoor, centenbak, enz).
- Gemene briefjes schrijven om een kind uit een groepje te isoleren of steun te zoeken om samen te kunnen spannen tegen een ander kind.

Fysiek:

- Trekken en duwen of spugen.
- Schoppen en laten struikelen.
- Krabben, bijten en haren trekken.

Intimidatie:

- Een kind achterna blijven lopen of een kind ergens opwachten.
- Iemand in de val laten lopen, de doorgang versperren of klem zetten tussen fietsen.
- Een kind dwingen om persoonlijk bezit af te geven.

- Een kind dwingen bepaalde handelingen te verrichten, bijvoorbeeld geld of snoep meenemen.

Isolatie:

- Steun zoeken bij andere kinderen met als gevolg dat het kind niet wordt uitgenodigd voor partijtjes en leuke dingetjes.
- Uitsluiten: Het kind mag niet meedoen met spelletjes, niet meelopen naar huis.

Stelen of vernielen van bezittingen:

- Afpakken van schoolspullen, kleding of speelgoed.
- Beschadigen en kapotmaken van spullen: boeken bekladden, schoppen tegen en gooien met een schooltas, banden van de fiets lek steken.

Digitaal pesten:

Leerkrachten dienen ook alert te zijn op nieuwe pestvormen. Een pestvorm die voor veel kinderen erg bedreigend is, is het zogenaamde 'online-pesten'. Kinderen pesten elkaar via Facebook, Whatsapp, enz. Er wordt flink gescholden en bedreigd. Veel kinderen praten hier niet over en ouders houden soms onvoldoende toezicht op het gedrag van hun eigen kind en dat van anderen op de computer. Leerkrachten hebben minder of geen zicht op het gebruik van de computer buiten schooltijd, maar worden wel geconfronteerd met de gevolgen. Het is daarom zaak om in geval van digitaal pesten in een zo vroeg mogelijk stadium als ouders en leerkracht contact te leggen om gezamenlijk het probleem aan te kunnen pakken.

De betrokkenen

Het gepeste kind:

Sommige kinderen hebben een grotere kans om gepest te worden dan anderen. Dat kan komen door uiterlijke kenmerken maar het heeft vaker te maken met vertoond gedrag, de wijze waarop gevoelens worden beleefd en de manier waarop dat geuit wordt. Kinderen die gepest worden doen vaak andere dingen dan de meeste leeftijdgenoten in hun omgeving. Het blijkt dat kinderen vaak gepest worden als er al sprake is van een onveilige situatie, waarbinnen een pester zich kan uiten en zich daarin ook nog verder kan ontwikkelen. Veel kinderen die worden gepest hebben een beperkte weerbaarheid. Ze zijn niet in staat daadwerkelijk actie te ondernemen tegen de pestkoppen en stralen dat ook uit. Vaak zijn deze kinderen angstig en onzeker in een groep en durven ze weinig of niets te zeggen, omdat ze bang zijn om uitgelachen te worden. Deze angst en onzekerheid worden verder versterkt door het ondervonden pestgedrag, waardoor het gepeste kind in een vicieuze cirkel komt waar het zonder hulp zeker niet uitkomt. Gepeste kinderen voelen zich vaak eenzaam, hebben in hun gepeste omgeving geen vrienden om op terug te vallen en kunnen soms beter met volwassenen opschieten dan met hun leeftijdgenoten.

De pesters:

Kinderen die pesten zijn vaak fysiek en/of verbaal de sterksten uit de groep. Daardoor kunnen ze het zich permitteren zich agressiever op te stellen. Ze reageren dan ook met dreiging van geweld of de indirecte inzet daarvan. Pesters lijken in eerste indruk vaak populair te zijn in een klas, maar dwingen hun populariteit in de groep af op een negatieve manier. Met het vertoonde pestgedrag gaat ze dat gemakkelijk af en ze krijgen andere kinderen mee in hun pestgedrag richting het slachtoffer. Pesters hebben feilloos in de gaten welke kinderen gemakkelijk aan te pakken zijn en als ze zich vergissen, gaan ze op zoek naar een volgend slachtoffer. De zwijgende meerderheid en potentiële meelopers krijgen een keuze die zwijgend wordt opgelegd en die aan duidelijkheid niet te wensen overlaat: "je bent vóór of je bent tegen me". Hier gaat een grote dreiging van uit naar de omgeving van pester en slachtoffer. Alles is immers beter dan zelf gepest te worden.

De pesters stralen juist deze dreigende zekerheid uit. Ze overtreden bewust regels en

hebben vaak vaardigheden ontwikkeld om met hun daden weg te komen. Het profiel van de pester is sterk zelfbevestigend, hij ziet zichzelf als een slimme durfal die dat de andere kinderen bij herhaling laat merken.

Het komt ook vaak voor dat een pestkop een kind is dat in een andere situatie zelf slachtoffer is of is geweest. Om te voorkomen weer het mikpunt van pesten te worden, kan een kind zich in een andere omgeving vervolgens als pester gaan opstellen; laten pesten doet pesten.

Ook pesters hebben op termijn last van hun pestgedrag. Door hun verkeerde en vooral beperkte sociale vaardigheden hebben ze vaak moeite om vriendjes voor lange termijn te maken en een vriendschap op te bouwen en te onderhouden op andere gronden dan die van macht. Pesters maken een abnormale sociale ontwikkeling door met alle gevolgen van dien voor de pester zelf.

De meelopers en de zwijgende middengroep:

De meeste kinderen zijn niet direct betrokken bij het pesten. Sommige kinderen blijven op afstand en andere kinderen doen incidenteel mee. Dit zijn de zogenaamde "meelopers". Er zijn ook kinderen die niet merken of willen weten dat er gepest wordt in hun directe omgeving. Het specifieke kenmerk van een meeloper is de grote angst om zelf het slachtoffer te worden.

Maar het kan ook zijn dat meelopers stoer gedrag wel interessant vinden en denken daardoor met de populariteit van de pester mee te liften. Vooral meisjes doen nogal eens mee met pesten om een vriendin te kunnen behouden. Als kinderen actiever gaan meepesten in een grotere groep, voelen ze zich minder betrokken en minder verantwoordelijk voor wat gebeurt.

Alles wat in een groep gebeurt, laat het individueel denken en de individuele verantwoordelijkheid achter zich en kan zo leiden tot excessen die achteraf voor iedereen inclusief de pesters onacceptabel zijn.

Het heeft echter zin om op te staan tegen het pesten. Zodra andere kinderen het gepeste kind te hulp komen of tegen de pesters zeggen dat ze moeten ophouden, kan de situatie positief veranderen. Het pesten wordt dan minder vanzelfsprekend. De situatie voor de meelopers verandert dan door het ongewenste karakter dat het pestgedrag krijgt. Het wordt voor potentiële pesters duidelijk dat de groep het niet normaal vindt en niet bereid is om mee te gaan in het pestgedrag. Meelopers horen dan ook graag bij de grote groep en zijn niet bereid om grote risico's te lopen. Kinderen die pestgedrag signaleren en dit bij de leerkracht aangeven vervullen dus een belangrijke rol. Ook de ouders kunnen een belangrijke rol spelen. Ouders van kinderen die gepest worden en die dit probleem met de school willen bespreken, zijn natuurlijk altijd emotioneel bij het onderwerp betrokken. De ouder wil maar een ding en dat is dat het pestgedrag ogenblikkelijk stopt.

Ouders van kinderen die niet direct bij het pesten zijn betrokken, kunnen meer afstand nemen. Daardoor zijn ze beter in staat om duidelijk te maken aan hun kind dat er iets aan het pesten gedaan moet worden. Als er in de omgeving van een kind gepest wordt, heeft het kind zelf ook last van een onveilige, onprettige sfeer in de groep of de klas.

Te verwachten problemen bij de aanpak van pesten.

Bij het gepeste kind

Een gepest kind schaamt zich vaak, het voldoet niet aan normen die de ouders graag in hun kinderen terugzien: een vrolijk en vooral onbezorgd kind dat in staat is zijn eigen boontjes te doppen. Pesten is een groot probleem voor kinderen. Veel gepeste kinderen doen er dan uiteindelijk ook maar het zwijgen toe en vereenzamen. De angst wordt aanvankelijk nog groter als het pesten bespreekbaar gemaakt wordt door de ouders, het gepeste kind kan hierdoor nog meer met de gevolgen van het pesten worden geconfronteerd. Als vergelding kan er namelijk in nog heviger mate gepest worden dan daarvoor al het geval was.

Bij de leerling die pest

De leerling die pest ziet zijn machtsspel bedreigd, en dat moet ten koste van alles voorkomen worden. Bij een duidelijke aanpak blijken de pesters soms echter net zo opgelucht als de slachtoffers. Er wordt namelijk ook aandacht besteed aan hun onmacht om normaal met andere kinderen een relatie op te bouwen. Bij een aantal pesters is dat hun liefste wens waartoe ze helaas zelf niet in staat zijn door het ontbreken van de juiste vaardigheden.

De directe omgeving

Daarnaast is het goed te weten dat er altijd kinderen zijn die zich schuldig voelen omdat ze niet op kunnen komen voor het slachtoffer door actief te helpen of een volwassene te hulp te roepen. Dit is vergelijkbaar met het niet te hulp schieten bij het verdrinken van mensen waarbij een menigte aanwezig is. Ook zijn er altijd kinderen die helemaal niet in de gaten hebben dat er in hun omgeving gepest wordt. Ze zien wel het een en ander gebeuren, maar hebben het niet gezien als pestgedrag.

Bij de ouders

Ouders van kinderen hebben vaak moeite om hun kind terug te zien in de rol van meeloper of pester. Ouders hebben niet altijd de juiste informatie. Een pester op school hoeft in de thuissituatie geen pester te zijn. Sommige ouders zien ook de ernst van de situatie onvoldoende in. Zij zien het pestgedrag van hun kind als weerbaar gedrag. Andere ouders zien er niets meer in dan wat onschuldige kwajongensstreken. Behalve de pester moeten dus ook vaak de ouders doordrongen worden van het ongewenste karakter voor alle betrokkenen van het vertoonde pestgedrag.

Bij de leerkracht

Leerkrachten moeten het pestgedrag kunnen signaleren en vervolgens duidelijk stelling nemen tegen het pestgedrag.

Uitgangspunten bij ons pestprotocol

1. Als pesten en pestgedrag plaatsvindt, ervaren we dat als een probleem op onze school voor zowel de gepeste leerling, de pester, de groep leerlingen daar om heen, de leerkrachten en de ouders.
2. De school heeft de verplichting zich in te spannen om pestgedrag te voorkomen en aan te pakken door het scheppen van een veilig pedagogisch klimaat waarbinnen pesten als ongewenst gedrag wordt ervaren en niet wordt geaccepteerd.
3. Leerkrachten en andere betrokkenen moeten tijdig alert zijn op pestgedrag in algemene zin. Indien pestgedrag optreedt, moeten leerkrachten en andere betrokkenen duidelijk stelling en actie ondernemen tegen dit gedrag. De verantwoordelijkheid blijft te allen tijde liggen bij de leerkrachten.
4. Wanneer pesten, ondanks alle inspanningen weer optreedt, voert de school de uitgewerkte protocollaire procedure uit.

Pestprotocol van de CBS Rehoboth.

Wat is de inhoud van het pestprotocol?

Het pestprotocol vormt de verklaring van de vertegenwoordigers van de school en de ouders waarin is vastgelegd dat men pestgedrag op school niet accepteert en volgens een vooraf bepaalde handelwijze gaat aanpakken.

Preventieve maatregelen:

1. Op onze school in Ochten wordt een preventieve methode tegen pesten gebruikt, *Kwink*. De methode is beoordeeld met "goed onderbouwd" door het Nederlands Jeugd Instituut. Het is een methode om de sociale competenties van leerlingen te bevorderen en wordt gedurende het schooljaar in alle groepen gebruikt.

2. CBS Rehoboth kent 10 basisregels. (team Rehoboth, 2003, zie bijlage 1)

3. CBS Rehoboth werkt met de drie-stappen-reactie Dit is een onderdeel van pestpreventie met Positive Behavior Support. (zie bijlage 2)

In elke groep ligt een mapje voor de leerkracht waarin staat beschreven welke procedure wij volgen als een leerling één van de regels overtreedt.

4. De lees-/mediacoach van de school geeft in de hoogste groepen van de school lessen mediawijsheid. Hierbij wordt nadrukkelijk aandacht besteed aan de verschillende vormen van digitaal pesten.

5. De supportgroep aanpak

De supportgroep aanpak (SGA) is een anti- pestprogramma van Young, oplossingsgericht, met als einddoel een veilige omgeving voor elke leerling. De SGA werkt aan de oplossing in plaats van het probleem, dit maakt de aanpak anders dan alle andere anti- pestprogramma's.

Een ander verschil met traditionele aanpakken is dat de SGA kijkt hoe verschillende partijen, zoals medeleerlingen en ouders, onderdeel kunnen worden van een gewenste toekomst.

Het is noodzaak om het pesten te stoppen maar dit is niet ons einddoel, dat is: het creëren van een veilige omgeving voor elke leerling.

Er moet vertrouwen in elkaar zijn, van leerlingen, ouders en leraren. De leerling krijgt een team om zich heen van medeleerlingen die helpen om problemen op te lossen zodat het slachtoffer weer gelukkig wordt: *De oplossingsgerichte supportgroep aanpak*.

Doelstellingen van de supportgroep aanpak

Met het invoeren van de supportgroep aanpak (SGA) komen we tot de volgende doelstellingen:

- Alle leerlingen voelen zich veilig in de groep.
- De collega's van de CBS Rehoboth zijn betrokken bij het werken met SGA, leerkrachten en leerlingen raken op deze manier bekend met deze oplossingsgerichte aanpak.
- Meer effectieve leertijd voor de leerlingen en leraren.
- Leerlingen, ouders en collega's zien dat er op een serieuze en oplossingsgerichte manier gewerkt wordt aan een veilige leeromgeving voor alle leerlingen.

Hulp aan de gepeste leerling:

Een leerling geeft aan dat hij/zij gepest wordt. Er volgt een gesprekje met de leerling. Er worden leerlingen genoemd die pesten en leerlingen die niets doen, de zogenaamde meelopers. Uit deze groep worden ongeveer zes leerlingen gekozen. Deze leerlingen vormen samen de supportgroep. Met deze groep volgt ook een gesprek, zonder het slachtoffer. Met deze groep wordt niet over pesten gesproken, het probleem van het slachtoffer wordt duidelijk gemaakt. Het gaat er niet om, om verbanden met eventuele daders te leggen. Daarna gaat het uitsluitend over het bedenken van oplossingen. Elke

leerling mag een eventuele oplossing inbrengen. Er wordt afgesproken om deze oplossingen in de praktijk te brengen. Deze groep komt wekelijks bij elkaar. Er wordt gesproken hoe het gaat met de gemaakte afspraken. Het slachtoffer geeft aan wanneer de supportgroep kan stoppen. In de meeste gevallen is dit na twee tot vijf weken.

Op deze manier wordt er samengewerkt met het slachtoffer, de dader en de zwijgende middengroep (meelopers). Een belangrijk punt is dat de leden van de supportgroep niet in de problemen komen. De leerlingen die in deze groep gekozen zijn, hoeven zich niet te verantwoorden voor het probleem, maar zij mogen met ideeën komen en ze moeten gaan voelen dat ze met een belangrijke taak bezig zijn en dat hun hulp van wezenlijk belang is.

Hulp aan de ouders:

Ook de ouders worden betrokken bij de SGA. Ouders van het slachtoffer horen wat er in gang wordt gezet. Zij kunnen belangrijke informatie en support geven, zij zijn immers ervaringsdeskundig over de reacties van hun kind. Ouders van het slachtoffer vullen thuis een formulier in. Daarna volgt een gesprek met de leerkracht, met behulp van het ingevulde formulier (zie bijlage 5).

Voor de ouders van de leerlingen die in de supportgroep zitten, is het fijn om te horen dat hun zoon of dochter behulpzaam is om een leerling in hun groep te helpen. Vaak zijn deze ouders gewend om te horen dat hun zoon/dochter weer iemand heeft gepest, misschien wel straf heeft gekregen. Nu zien ouders, dat er serieus wordt omgegaan met de pestproblemen. Het is de bedoeling dat ouders en leerkrachten elkaar informeren wat betreft de sociaal emotionele ontwikkeling. Als leerkracht zien wij hoe de leerling op school is, en ouders zien hoe hun kind uit school komt en thuis is. We moeten samen aandacht besteden aan een evenwichtige ontwikkeling van de leerlingen.

Afhankelijk van de situatie kan de werkwijze van de supportgroep aanpak aangepast worden.

Repressieve maatregelen:

- Indien er sprake is van incidenten betreffende pestgedrag/ongewenst gedrag wordt dat met de betrokken kinderen besproken door de leerkracht van het kind. Van dit gesprek worden aantekeningen gemaakt in het leerlingvolgsysteem van zowel de pester als het gepeste kind.
- Indien er sprake is van herhaald pestgedrag / ongewenst gedrag worden de ouders van de pester (in het bijzijn van de pester) op de hoogte gesteld van de ongewenste gebeurtenissen in een gesprek op school. Aan het eind van dit oudergesprek worden de afspraken met de pester uitdrukkelijk doorgesproken en ook vastgelegd. Ook de op te leggen sancties bij overtreding van de afspraken worden daarbij vermeld. Gedacht kan worden aan uitsluiting van met name de situaties die zich in het bijzonder lenen voor pestgedrag. Daarbij kan gedacht worden aan: buitenspelen, voor- en na schooltijd, overblijven, bewegingsonderwijs, excursies, schoolreisjes en bibliotheekbezoek. De directeur van de school wordt uiterlijk in dit stadium op de hoogte gesteld van de gesprekken met de kinderen en de ouders en kan de gemaakte afspraken terugvinden in het leerlingvolgsysteem van de school.
- Indien het probleem zich toch blijft herhalen meldt de leerkracht dit gedrag aan de directeur van de school. De leerkracht overhandigt de directeur de verzamelde data van de gebeurtenissen, de data en inhoud van de gevoerde gesprekken en de vastgelegde afspraken zoals die gemaakt zijn om het pesten aan te pakken.
- De directeur roept de ouders op school voor een gesprek. Ook het kind kan in dit eerste directiegesprek betrokken worden. De directeur gaat uit van het opgebouwde archief van de leerkracht en vult dit archief verder aan met het verloop van de gebeurtenissen.
- Indien het gedrag niet verbetert kan er een verwijzing plaatsvinden naar het maatschappelijk zorgsysteem in de richting van het CJG / Kernpunt.

- Een en ander wordt gedocumenteerd in het (digitale) leerlingvolgsysteem van de school.
- Indien het pestgedrag van de pester / ongewenst gedrag niet aanzienlijk verbetert, en / of de ouders van het kind werken onvoldoende mee om het probleem ook aan te pakken, kan de directeur van de school overgaan tot bijzondere maatregelen als daar zijn: isoleren van de pester of een tijdelijke uitsluiting van het bezoeken van de lessen van de school met een maximum van vijf dagen.

- **Bijlage 1**

Tien basisregels van de Rehobothschool

CBS Rehoboth

We hebben de ruimte gekregen om voor elkaar te zorgen
dus:

We behandelen elkaar zoals we zelf behandeld willen worden.
We zorgen voor rust.
We zijn zuinig op alle spullen.

Klassenregels:

Je komt op tijd en je gaat op je eigen plek zitten.
Je loopt rustig in de school.
Je zorgt ervoor dat je eigen plek netjes is.
Je blijft van elkaar en elkaars spullen af.
Je ruimt op wat je gebruikt hebt.
Je luistert naar elkaar, je praat niet door elkaar.
Je stoort anderen niet bij het werken.
Je gebruikt fatsoenlijke taal. Je scheldt en vloekt niet.
Je lost problemen pratend op, lukt dat niet dan ga je naar de juf of de meester.
Je bemoeit je niet met dingen die je niet aangaan.

Bijlage 2

Drie-stappen-reactie

Naast een methode die de school gebruikt voor het versterken van sociale vaardigheden in alle groepen, werken we met het pestpreventieprogramma "Stop-loop-praat". Dit is een onderdeel uit de methode Positive Behavior Support (PBS). Door het aanleren van een drie-stappen-reactie wordt de aandacht van het pestgedrag weggehaald. De drie stappen zijn:

1. Stop, hou op!
2. Loop door
3. Praat

Stop, hou op!

Dit verbale en non-verbale signaal (hand opsteken) wordt ingezet als een leerling zelf wordt gepest en als er wordt gezien dat een ander wordt gepest. In de groepen wordt o.a. geoefend in het omgaan met roddelen en kwetsende opmerkingen.

Loop door

Soms gaat pestgedrag door, ondanks het "Stop, hou op"-zeggen van een leerling. De kinderen worden geleerd dat de beloning van het pestgedrag wordt weggehaald als je doorloopt en niet blijft staan. Er wordt aandacht besteed aan het complimenteren van elkaar bij een juiste wijze van reageren. Als een leerling in gevaar is, moeten de stappen "Stop, hou op!" en "Loop door" worden overgeslagen en moet eerst de veiligheid van de leerling worden gewaarborgd, waarna het incident onmiddellijk aan een volwassene wordt gemeld.

Praat

Als het pestgedrag blijft doorgaan, is het de bedoeling dat de leerling gaat praten met de juf of de meester. De juf of de meester brengt beide partijen bij elkaar voor een verhelderinggesprek en maakt samen met hen afspraken om de ongewenste situatie op te lossen. Hoewel de kinderen worden geleerd de situatie eerst zelf op te lossen d.m.v. de stappen "Stop, hou op!" en "Loop door" en hier ook naar gevraagd zal worden, zal bij klachten van kinderen direct worden geluisterd door de leerkracht.

Bijlage 3

Afspraken pestpreventie op het plein

De pleinwacht loopt rond met een oranje hesje, zodat ze goed te herkennen zijn.

De pleinwacht loopt rond zonder koffie, om sneller een interventie te kunnen plegen.

Wat te doen wanneer een leerling bij de pleinwacht 'aanklopt' om hulp?

- De pleinwacht blijft herinneren aan: stop-loop-praat!
- Vragen wat er aan de hand is.
- Vragen wat de leerling van de pleinwacht verwacht (wat wil je dat ik doe?).
- Vragen wat de leerling van het andere kind verwacht.
- Bij sorry zeggen: sorry, dat ik..... (niet alleen het woord sorry gebruiken).
- Aan het einde vragen: is het zo goed opgelost?

Wanneer het stopteken op een verkeerde manier wordt gebruikt of er gebeuren dingen die de groepsleerkracht moet weten, dan geeft de pleinwacht dit gelijk na de pauze door aan de groepsleerkracht.

In de klas wordt niet meer besproken wat er is gebeurd, om onnodige herhaling te voorkomen en ter bescherming van de leertijd. Er kan na schooltijd eventueel nog iets worden besproken met leerlingen.

Om leerlingen te stimuleren om op het plein goed met elkaar om te gaan bespreekt de leerkracht af en toe in de klas: wat ging er goed op het plein? Heeft iemand nog het stopteken gebruikt?

Bijlage 4

Overtreding schoolregels

Na een overtreding (in de klas of buiten op het plein) krijgt de leerling een time-out. De leerkracht mag zelf de plek bepalen, deze is niet zo belangrijk. Wel belangrijk is de drie minuten die de leerling benut om na te denken hoe zijn/haar gedrag eruit zal gaan zien als de time-out is afgelopen. Na drie minuten vertelt de leerling aan de leerkracht hoe zijn/haar gedrag eruit gaat zien. Is deze oplossing goed voor zowel de leerkracht als de leerling, dan mag de leerling weer mee doen.

Tijdens het buiten spelen kan de leerling ook naar binnen gestuurd worden. De overtreding wordt gemeld aan de leerkracht. De leerkracht schenkt er na schooltijd aandacht aan.

Lukt het niet om het gedrag op deze manier te corrigeren, dan krijgen de ouders een telefoontje van de leerkracht om met hun kind in gesprek te gaan.

Bijlage 5

Naam leerling: _____
Groep : _____
Groepsleerkracht: _____

Algemeen

Kinderen ontwikkelen zich voorspoedig als ze goed in hun vel zitten. Op school leert Uw kind steeds meer belangrijke vaardigheden, die het nodig heeft op school maar ook daarbuiten.

Ouders verwachten dingen van hun kinderen. Leerkrachten ook. En daar kunnen verschillen tussen zitten. De een vindt goede cijfers belangrijk, de ander vooral de goede sfeer. Daarbij is de ene opvatting niet beter dan de ander. Het is goed van elkaar te weten wat we belangrijk vinden, zodat we er met elkaar over kunnen uitwisselen en er rekening mee kunnen houden. Daarom deze vragen.

Mijn kind:	vaak	weleens	(bijna) nooit
Gaat met plezier naar school			
Voelt zich thuis bij klasgenoten			
Heeft goed contact met de leerkrachten			
Heeft plezier in leren			

Sociale vaardigheden

Hoe zit uw kind in elkaar en hoe gaat het om met zijn of haar omgeving? Zet steeds een kruisje in de juiste kolom. Bijvoorbeeld: als uw kind weinig zelfvertrouwen heeft, zet u een kruisje in de kolom 'weinig'.

Mijn kind:	Goed	Voldoende	Weinig
Zelfbeeld			
Heeft zelfvertrouwen			
Kan goed met zijn/haar gevoelens omgaan			
Komt voor zichzelf op			
Sociaal gedrag			
Heeft respect voor anderen			
Respecteert opvattingen van anderen			
Kan en durft een eigen mening te geven			
Neemt eigen verantwoordelijkheid			
Durft het voor anderen op te nemen			
Houdt rekening met gevoelens en wensen van anderen			

Zijn er zaken die u wilt bespreken op het gebied van het welbevinden en de betrokkenheid van uw kind? Maakt u zich zorgen of heeft u ideeën?

Wat verwacht u van de school op dit gebied?

Andere bespreekpunten:

Ingevuld door: _____

Datum : _____

Bijlage 6: Oepsblad

OEPSBLAD

Naam: _____

Groep: _____

Datum: _____

Waarom ging het fout vandaag?

Wat ga ik anders doen?

Hoe kunnen mijn medeleerlingen dat zien?

Hoe kan mijn juf/meester dat zien?

Mijn gedrag zal er vanaf vandaag als volgt uit zien:

De volgende afspraken zijn gemaakt (samen met de juf/meester invullen):